mistas ette 1935. a. 8. dets-i riigipöördekavatsust Eestis. Selle järel varjas S. end Soomes mõtteosaliste juures, vahetades sageli asukohta, ja siirdus Inglismaale, siis Hollandisse, kus tal oli sekeldusi loata sisserännu pärast; kuid teda kui poliitilist põgenikku ei antud siiski välja Eestile. Peatunud lühemat aega Belgias, asus ta elama Luksemburgi, kust käis korra Inglismaal. S. suri 2. VIII 1937 ukj. Echternach'i linnas Luksemburgis vigastuste tagajärjel, mille ta sai 31. juulil s. a. allahüppamisel oma eluruumist hotelli teisel korral (maetud Echternachis, ümber maetud 9. X 1937 Helsingis). — 1925. a. likvideerunud Demobiliseeritud Sõdurite Liidu asemele asutati 1926. a. Tallinna Eesti Vabadussõjalaste Liit; selle abiesimeheks oli S. asutamisest peale ja E. Põdder'i (vt. ka *Suppl.*) järel esimeheks a-st 1931. Mainitud liidu kõrvale tekkisid niisamasugused liidud Tapal ja Haapsalus ning 1929. a. asutati nende esindajate poolt S-i aktiivsel osavõtul Eesti Vabadussõjalaste Keskliit. Liidud ja keskliit, mille koosseis suurenes alates 1930. a-st jõudsalt, tegelesid alul Vabadussõjast osavõtnute koondamise, langenud kangelaste mälestamise, vabadussõjalaste maaga varustamise, neile teenistuskohtade muretsemise jt. aineliste küsimustega ning eesõigustega. Esmajoones neidsamu küsimusi käsiteldi ka vabadussõjalaste liitude I ülemaalisel kongressil jaan-s 1930, kus S. valiti keskliidu juhatuse liikmeks. Sellest ajast peale oli ta ka kõigi keskliidu kongresside juhatajaid. Seniste mõõdukate ning kaalukamate tegelaste E. Põdder'i ja J. Orasmaa (vt. *Suppl.*; nendega olid Põhiseaduse muutmise teostamiseks pidanud läbirääkimisi K. Päts ja J. Tõnisson — vt. ka *Suppl.*) kõrval pääses keskliidus üha enam mõjule S. Vabadussõjalaste Liitude II kongressil märtsis 1931 valiti ta keskliidu juhatuse abiesimeheks, esimees A. Larka (vt. ka *Suppl.*) kõrvale. Sel kohal teotses S. kuni vabadussõjalaste poliitilise tegevuse lõpuni, kujunedes massiliikumise organiseerimisel tegelikult mõõtuandvaimaks juhiks. Et Riigikogu oli 1929. ja 1930. a. erakondade poolt esitatud Põhiseaduse muutmise kavad esialgu kõrvale jätnud, võeti Põhiseaduse muutmine keskliidu tegevuskavasse olulisema osana. Nii tõusid keskliidu II kongressil Põhiseaduse muutmise küsimused teraval kujul päevakorda; nõuti püsivamat valitsusvõimu, eesotsas laialdasi volitusi omava presidendiga, Riigikogu liikmete arvu vähendamist, enamusvalimise põhimõtte tarvituselevõtmist, majandusliku elu tervendamist jne. Kongressi resolutsioonid esitati märgukirjana nõude kujul Vabariigi Valitsusele ja Riigikogu rühmadele. Juhul, kui tehtud ettepanekute alusel ei saavutataks tagajärgi, lubas keskliit ise astuda samme ettepanekute elluviimiseks. Sellega astus keskliit aktiivsesse poliitikasse, mille tagajärjel tuli liidust lahkuda tegevas väeteenistuses seisvail sõjaväelasil, E. Põdder'il ja J. Orasmaa'l. Mais 1931 hakkas keskliit välja andma oma häälekandjat „Võitlus", kus arendati II kongressi ja rahvusliku tervikluse vaimus elavat propagandat. Märtsis 1932 peetud keskliidu III kongressil otsustati viibimata asuda II kongressi radikaalsete resolutsioonide teostamisele, samuti oma organisatsiooni kõvendamisele; selleks laiendati toetajaliikmete instituuti, haarates kaasa ka Vabadussõjast mitteosavõtnuid. Et liikumine kaldus endistelt alustelt kõrvale ja võttis poliitilise partei ilme, lahkusid III kongressi järel keskliidust Lahinguvendade Klubisse koondunud isikud, eesotsas mõõdukama suuna juhtiva tegelasega, erukontradmiral J. Pitka'ga (vt. ka *Suppl.*). Juhtivamate riigimeeste katsed, võita keskliidu juhte Põhiseaduse muutmise küsimuses leplikule koostööle Riigikoguga, ebaõnnestusid. Keskliit arendas riigikogu poolt demokraatlikul alusel koostatud ja K. Eenpalu (vt. ka *Suppl.*) valitsuse ajal aug-s 1932 rahvahääletusele pandud Põhiseaduse muutmise eelnõu vastu teravat kihundust. Sel alal kujunesid muude aktsioonide hulgas uut laadi demonstratsioonideks vabadussõjalaste päevad (näit. Tapal ja Valgas juulis 1932), kus esines kõnedega ka S. Vastupropaganda tulemuseks oli eelnõu rahvahääletusel tagasilükkamine (häältevahekorraga 316338:330632). Seevastu esitas keskliit Riigikogule kiirendatud käigus rahva õigusi kärpiva ning juhiprintsiibi elemente sisaldava eelnõu Põhiseaduse muutmiseks rahvaalgatuse korras. Selle kava järgi olid rahva poolt valitaval riigivanemal (sisult presidendil) ette nähtud erakordselt suured võimupiirid; Riigikogu võimu aga piirati märksa ja ta liikmete arv tuli vähendada 50-le. Nov-i lõpul 1932 vaba-

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 307